

PM 2005 RVIII (Dnr 304-4099/2004)

Samarbete inom Edsvikens avrinningsområde

Borgarrädsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande

1. Samarbetet inom Edsvikens avrinningsområde tillstyrks.
2. Stockholms stad avsätter medel för medverkan under 2005 med motsvarande 36 800 kr. Medelsbehovet finansieras inom Stockholm Vatten AB.
3. Inför 2006 uppmanas miljö- och hälsoskyddsnämnden att i samarbete med Stockholm Vatten AB utreda former och finansiering för de kommunövergripande vattensamarbeten som staden deltar i.
4. Ärendet överlämnas till Länsstyrelsen i Stockholms län och Vattenmyndigheten för norra Östersjön med begäran om att medel för statlig finansiering av kommunövergripande miljöövervakning tillskapas.

Föredragande borgarrådet Viviann Gunnarsson anför följande.

Bakgrund

Hösten 2003 startade ett informellt samarbete på tjänstemannanivå kring vattenvården i Edsvikens avrinningsområde mellan kommunerna Danderyd, Järfälla och Sollentuna samt Stockholms stad, Solna stad och Sundbybergs stad. Samarbetet bygger på EG:s ramdirektiv för vatten och syftet är att komma tillrätta med Edsvikens svåra miljösituation. Arbetsgruppen vill nu formalisera samarbetet genom ett politiskt beslut och föreslår att mål och åtagande, inklusive finansiering, godkänns för perioden 2005-2007, *bilaga 2*.

Remisser

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, miljö- och hälsoskyddsnämnden, gatu- och fastighetsnämnden och Stockholm Vatten AB.

Stadsledningskontoret tillstyrker fortsatt samarbete enligt EU:s direktiv, men anser att detta projekt bör sättas i relation till andra kommunövergripande samarbeten som Stockholms stad redan arbetar inom. Kontoret anser att miljöövervakningen ska finansieras av Länsstyrelsen eller vattenmyndigheten, men hänvisar till Svenska Kommunförbundet som rekommenderar kommunerna att avvakta med engagemang till följd av ramdirektivet för vatten. Stadsledningskontoret anser därför att staden endast under 2005 skjuter till medel för övervakningen samt projektledning. Medel som bör kunna inrymmas i avsatta medel hos Stockholm Vatten AB.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden tillstyrker samarbetet inom Edsvikens avrinningsområde och rekommenderar att Stockholms stad endast avsätter medel för medverkan under år 2005. Nämnden föreslår dessutom att kommunstyrelsen uppdrar till stadsledningskontoret att under år 2006, i samråd med miljö- och hälsoskyddsnämnden och Stockholm Vatten AB, utreda former och finansiering för de kommunövergripande vattensamarbeten som staden deltar i. Ärendet överlämnas till Länsstyrelsen i Stockholms län och

Vattenmyndigheten för norra Östersjön med begäran om att medel för statlig finansiering av kommunövergripande miljöövervakning anslås.

Gatu- och fastighetsnämnden instämmer i samarbetsformen men föreslår att staden först utreder vilken förvaltning/bolag som skall medverka i att ta fram ett gemensamt miljökontrollprogram för Edsviken. Därefter finns förutsättningar för att ta upp diskussioner för att formalisera ett kommunövergripande vattenvårdssamarbete med fastlagd projektorganisation, budget och förslagsvis en kostnadsfördelningsprincip som föreslås i aktuell projektbeskrivning.

Stockholm Vatten AB ser positivt på förslaget till samarbete inom Edsvikens avrinningsområde. Antalet kommuner, som ingår i det föreslagna samarbetet, är inte större än att ett effektivt samarbete kan bedrivas utan alltför omfattande administration. Med erfarenheter från andra samarbetsgrupper anser Stockholm Vatten AB att det finns goda förutsättningar att arbetet ska kunna ge resultat.

Mina synpunkter

Edsviken är en djup havsvik med förbindelse mot Värtan och Skärgården och karaktäriseras av stora miljöproblem. Bottenvattnet är i stort sett syrefritt och därmed saknas ett flertal djurarter som under normala förhållanden vistas i bottenmiljön. Fiskdöd har förekommit vid ett flertal tillfällen i delar av viken. Till följd av syrebristen är även både svavel- och fosforhalterna höga. Jag anser att det är angeläget att Edsvikens miljötillstånd snarast förbättras och ser mycket positivt på det samarbete som nu genomförs mellan Sollentuna, Danderyd, Järfälla, Sundbyberg, Solna och Stockholms kommuner. Samarbetet ligger helt i linje med intentionerna i EU:s ramdirektiv för vatten som just anger att samverkansorgan bör bildas kring vattenområden där uppställda miljömål inte uppnås.

EU:s direktiv för vatten är ett ramverk som ligger till grund för de åtgärder inom vattenområdet som görs både internationellt, nationellt och regionalt. Den nationella lagstiftningen har under senare år stärkts tack vare de nationella och regionala miljökvalitetsmålen. De av riksdagen fastställda miljökvalitetsmålen kommer att uppdateras och skärpas under 2005.

Arbetet med Edsvikens vattenområden liksom alla övriga vattenområden, vilka finns inom eller påverkas av Stockholms stad, ska därför också uppfylla de delmål som finns under miljökvalitetsmålet Levande sjöar och vattendrag. Dessa delmål innebär bl.a. att senast år 2005 ska åtgärdsprogram finnas för särskilt värdefulla natur- och kulturmiljöer i eller i anslutning till sjöar och vattendrag. Åtgärdsprogram ska också finnas senast år 2005 för restaurering av skyddsvärda vattendrag eller sådana vattendrag som efter åtgärder har förutsättningar att bli skyddsvärda. Senast år 2010 ska 25% av dessa vattendrag ha restaurerats. Dessutom ska år 2005 åtgärdsprogram finnas och ha inletts för de hotade arter och fiskstammar som har behov av riktade åtgärder.

Stockholms stad ligger i framkant i arbetet med vattenfrågor. Staden har antagit ett ambitiöst vattenprogram och det är nu hög tid att åtgärdsfasen intensifieras. Staden medverkar i en rad kommunövergripande samarbetsprojekt med syfte att övervaka miljökvaliteten och jag anser att det nu finns ett behov av att staden tar fram en strategi för vilka parter som ska delta i olika projekt och hur arbetet ska finansieras. Miljö- och hälsoskyddsnämnden bör i samarbete med Stockholm Vatten AB ta fram en strategi för detta inför 2006. Under år 2005 står Stockholm Vatten AB för stadens kostnader för miljöövervakningen i Edsviken.

Miljöövervakning av vatten är främst en statlig angelägenhet och det naturliga vore därför att Länsstyrelsen eller vattenmyndigheten finansierar miljöövervakningen av vattenkvaliteten i länet, men några statliga medel har ännu inte avsatts för detta projekt. Om det ekonomiska ansvaret läggs på kommunerna finns en risk för att miljöövervakningen kan nedprioriteras i enskilda kommuner, vilket med en organisation som bygger på avrinningsområden skulle försvåra arbetet med att förbättra vattenkvaliteten i alla kommuner.

Eftersom statliga medel ännu inte är avsatta anser jag att staden ska finansiera projektet under 2005. Jag uppmanar samtidigt Länsstyrelsen i Stockholms län och Vattenmyndigheten för norra Östersjön att efter år 2005 överta ansvaret att finansiera övervakningen i Edsviken.

Jag föreslår kommunstyrelsen besluta att

1. Samarbetet inom Edsvikens avrinningsområde tillstyrks.
2. Stockholms stad avsätter medel för medverkan under 2005 med motsvarande 36 800 kr. Medelsbehovet finansieras inom Stockholm Vatten AB.
3. Inför 2006 uppmanas miljö- och hälsoskyddsnämnden att i samarbete med Stockholm Vatten AB utreda former och finansiering för de kommunövergripande vattensamarbeten som staden deltar i.
4. Ärendet överlämnas till Länsstyrelsen i Stockholms län och Vattenmyndigheten för norra Östersjön med begäran om att medel för statlig finansiering av kommunövergripande miljöövervakning tillskapas.

Stockholm den 16 februari 2005

VIVIANN GUNNARSSON

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

ÄRENDET

Hösten 2003 startade ett informellt samarbete på tjänstemannanivå kring vattenvården i Edsvikens avrinningsområde mellan kommunerna Danderyd, Järfälla och Sollentuna samt Stockholms stad, Solna stad och Sundbybergs stad. Samarbetet bygger på EG:s direktiv för vattenförvaltning och syftet är att komma tillrätta med Edsvikens svåra miljösituation. Arbetsgruppen vill nu formalisera samarbetet genom ett politiskt beslut och föreslår att mål och åtagande, inklusive finansiering, godkänns för perioden 2005-2007.

REMISSER

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, miljö- och hälsoskyddsnämnden, gatu- och fastighetsnämnden och Stockholm Vatten AB.

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 14 januari 2005 har i huvudsak följande lydelse.

Bakgrund

Hösten 2003 startade ett samarbete på tjänstemannanivå kring vattenvården i Edsvikens avrinningsområde där berörda kommuner och länsstyrelsen ingår. Syftet med samarbetet är att sammanställa tillgängliga kunskaper om vattenmiljön och att ta fram ett flerårigt handlingsprogram med åtgärdsförslag, prioriteringar och kostnadsuppskattningar. Hittills har arbetet fokuserats på kunskapsuppbyggnad och upprättande av ett gemensamt miljökontrollprogram.

Nu önskar arbetsgruppen för Edsvikens vattenvårdssamarbete, genom kommunledningskontoret i Sollentuna kommun, att det fortsatta arbetet förankras politiskt i respektive medverkande kommun. Arbetsgruppen föreslår att mål och åtagande, inklusive finansiering, godkänns för perioden 2005-2007.

Samarbetet kring Edsviken ska bygga på intentionerna i EG:s ramdirektiv för vatten som utgår från avrinningsområdet som administrativ gräns. Det övergripande målet är att Edsviken ska uppnå god ekologisk och kemisk status senast år 2015.

I ett första skede föreslås samarbetet omfatta tre år, med början från och med år 2005. Under denna period ska kontrollprogrammet för övervakning av miljökvaliteten i Edsviken, som redan har tagits fram, börja genomföras. Ett åtgärdsprogram, med prioriteringar och kostnadsuppskattningar, ska även upprättas. För de prioriterade åtgärderna svarar respektive kommun, såväl vad gäller genomförande som finansiering.

Kostnaderna för miljökontrollprogrammet samt för projektledning föreslås fördelas mellan parterna med utgångspunkt från hur stor del av det totala avrinningsområdet som ingår i respektive kommun. Stockholms stads andel av Edsvikens avrinningsområde uppskattas till 20 % av den totala markytan. Stockholms stad föreslås därför bidra med 36 800 kronor/år till Edsvikens vattenvårdssamarbete.

Förvaltningens förslag

Ett fortsatt samarbete enligt EG:s direktiv tillstyrks. Liksom miljöförvaltningen anser stadsledningskontoret att föreliggande förslag till vattenvårdssamarbete inom Edsvikens avrinningsområde bör sättas i relation till annat kommunövergripande samarbete som Stockholms stad redan deltar i; Tyresåsamarbetet, Ballstaågruppen, Igelbäckssamarbetet samt Mälarens vattenvårdsförbund och Svealands kustvattenvårdsförbund. Gemensamt för dessa är att övervaka miljökvaliteten samt att berörda kommuner gemensamt arbetar för att förbättra vattenkvaliteten.

Eftersom miljöövervakning av vatten är en statlig angelägenhet enligt 7 kap1§, förordningen om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön (2004:606) och finansieringen av övervakningen inte är löst anser stadsledningskontoret liksom miljöförvaltningen att det vore naturligt att Länsstyrelsen eller vattenmyndigheten finansierar provtagning/övervakning av vattenkvaliteten i länet.

Detta ställningstagande stöds även av Svenska Kommunförbundet som i ett cirkulär daterat 2004-08-19 rekommenderar att kommunerna tills vidare bör avvakta med engagemang till följd av ramdirektivet för vatten. Motivering är att finansiering för kommunala åtaganden inte är anvisad. Länsstyrelsen i Stockholms län och Vattenmyndigheten för norra Östersjön bör uppmanas att efter år 2005 överta ansvaret för att finansiera övervakningen i Edsviken

Med tanke på att samarbetet redan påbörjats och några statliga medel för övervakning ännu inte avsatts föreslår stadsledningskontoret att staden endast under år 2005 skjuter till medel motsvarande 36 800 kr för den föreslagna övervakningen samt projektledning. Dessa medel bedöms kunna inrymmas i avsatta medel hos Stockholm Vatten AB för vattenvårdskontroll

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutade den 25 januari 2005 att som svar på remissen överlämna och återopa förvaltningens tjänsteutlåtande.

Särkilt uttalande gjordes av *Viviann Gunnarsson* (mp), *Jan Valeskog* (s), *Reine Meyer-Strömberg* (s), *Per Aldeborg* (s), *Gunnar Björkman* (s) och *Rolf Brattström* (v) samt tjänstgörande ersättaren *Mervi Mäkinen Andersson* (s), *bilaga 1*.

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 4 januari 2005 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen tillstyrker samarbetet inom Edsvikens avrinningsområde, rekommenderar att Stockholms stad endast avsätter medel för medverkan under 2005, föreslår att kommunstyrelsen uppdrar till Stadsledningskontoret att under år 2006, i samråd med Miljö- och hälsoskyddsnämnden och Stockholm Vatten AB, utreda former och finansiering för de kommunövergripande vattensamarbeten som staden deltar i samt överlämnar ärendet till Länsstyrelsen i Stockholms län och Vattenmyndigheten för norra Östersjön med begäran om att medel för statlig finansiering av kommunövergripande miljöövervakning tillskapas.

Bakgrund

Genom remiss från Kommunstyrelsen har rubricerade ärende överlämnats till Miljö- och hälsoskyddsnämnden för yttrande senast den 28 januari 2005. Ärendet har även remitterats till Gat- och fastighetsnämnden, Stockholm Vatten AB samt Stadsledningskontoret.

Edsviken är en närsaltsbelastad havsvik med förbindelse mot Värtan och skärgården. Avrinningsområdet är cirka 62 km² och delas av sex kommuner. Stockholms andel uppskattas till ungefär 12 km².

Hösten 2003 startade ett samarbete på tjänstemannanivå kring vattenvården i Edsvikens avrinningsområde där berörda kommuner och länsstyrelsen ingår. Syftet med samarbetet är att sammanställa tillgängliga kunskaper om vattenmiljön och att ta fram ett flerårigt handlingsprogram med åtgärdsförslag, prioriteringar och kostnadsuppskattningar. Hittills har arbetet fokuserats på kunskapsuppbyggnad och upprättande av ett gemensamt miljökontrollprogram.

Nu önskar arbetsgruppen för Edsvikens vattenvårdssamarbete, genom kommunledningskontoret i Sollentuna kommun, att det fortsatta arbetet förankras politiskt i respektive medverkande kommun. Arbetsgruppen föreslår att mål och åtagande, inklusive finansiering, godkänns för perioden 2005-2007.

Arbetsuppgifter och organisation

Samarbetet kring Edsviken ska bygga på intentionerna i EG:s ramdirektiv för vatten som utgår från avrinningsområdet som administrativ gräns. Det övergripande målet är att Edsviken ska uppnå god ekologisk och kemisk status senast år 2015.

I ett första skede föreslås samarbetet omfatta tre år, med början från och med år 2005. Under denna period ska kontrollprogrammet för övervakning av miljökvaliteten i Edsviken, som redan har tagits fram, börja genomföras. Ett åtgärdsprogram, med prioriteringar och kostnadsuppskatt

ningar, ska även upprättas. Kunskapsspridning om vattenmiljön till boende och verksamma inom avrinningsområdet kommer vara en viktig del i arbetet.

Det löpande arbetet föreslås organiseras med en styrgrupp med en tjänsteman från respektive kommun samt adjungerade experter. Länsstyrelsen föreslås delta i samarbetet som adjungerad, med sitt ansvar för regional samordning och som länk till vattenförvaltningen i distriktet norra Östersjön. En projektledare utses bland intressenterna med uppgift att bland annat samordna insatser, ta fram beslutsunderlag samt bereda ärenden inför politiska beslut. I projektledarens uppgift ingår även att administrera ekonomin samt den årliga rapporteringen till respektive kommunstyrelse eller nämnd, som delegerats ansvaret för representation i samarbetet kring Edsviken.

Finansiering av samarbetet

Parterna i samarbetet föreslås bedriva miljökontroll enligt ett antaget program för Edsviken. Kostnaderna för programmet samt för projektledning föreslås fördelas mellan parterna med utgångspunkt från hur stor del av det totala avrinningsområdet som ingår i respektive kommun.

Kostnaden för genomförandet av miljökontrollprogram och övrig kunskapsuppbyggnad beräknas uppgå till cirka 100 000 kr per år. Projektledning m.m. beräknas uppgå till cirka 84 000 kronor per år.

Stockholms stads andel av Edsvikens avrinningsområde uppskattas till 20 % av den totala markytan. Enligt den föreslagna kostnadsfördelningsmodellen innebär det att Stockholms stad del för miljökontrollen blir 20 000 kr/år och för projektledning 16 800 kronor/år. Sammanlagt föreslås Stockholms stad bidra med 36 800 kronor/år till Edsvikens vattenvårdssamarbete.

Förvaltningens synpunkter

Det föreslagna samarbetet ska följa EG:s ramdirektiv för vatten som anger att samverkansorgan bör bildas kring vattenområden där uppställda miljömål inte uppnås. Sannolikt kommer vattenmyndigheterna, i detta fall vattenförvaltningen i distriktet norra Östersjön, efterfråga uppgifter om både miljötillstånd och genomförda åtgärder på lokal nivå för vidare rapportering till EU-kommissionen.

Till skillnad från Sollentuna, Danderyd och Solna kommuner saknar Stockholms stad strandnära lägen vid Edsviken. Däremot har staden del i påverkan av vattenkvaliteten eftersom dagvatten från Akalla, Husby och Kista avleds via Järvatunneln till Edsviken. Dessa områden omfattar ungefär 20 % av avrinningsområdet.

Förvaltningen menar att föreliggande förslag till vattenvårdssamarbete inom Edsvikens avrinningsområde bör sättas i relation till annat kommunövergripande samarbete som Stockholms stad redan deltar i; Tyresåsamarbetet, Bällstaågruppen, Igelbäckssamarbetet samt Mälarens vattenvårdsförbund och Svealands kustvattenvårdsförbund. Gemensamt för dessa är att övervaka miljökvaliteten samt att berörda kommuner gemensamt arbetar för att förbättra vattenkvaliteten. I dessa samarbeten skiljer sig både representation och finansiering åt.

För att få en långsiktig och likvärdig miljöövervakning och även åtgärdsstrategier som följer EG:s ramdirektiv för vatten, är det önskvärt att finna en gemensam strategi från stadens sida vad gäller vilka parter som ska delta i de olika projekten och hur arbetet ska finansieras. En sammanställning av former och finansiering för dessa bör därför tas fram. Förvaltningen föreslår att Stadsledningskontoret, i samråd med Miljö- och hälsoskyddsnämnden och Stockholm Vatten AB, utför en sådan utredning under år 2006. En genomgång av ytterligare samarbete som kan förväntas starta som en följd av ramdirektivet för vatten och kostnader för dessa bör göras i samband med en sådan översyn.

Eftersom miljöövervakning av vatten är en statlig angelägenhet enligt 7 kap1§, förordningen om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön (2004:606) och finansieringen av övervakningen inte är löst anser förvaltningen att det vore naturligt att Länsstyrelsen eller vattenmyndigheten finansierar provtagning/övervakning av vattenkvaliteten i länet. Öronmärkta statliga pengar bör vara den form av finansiering som tillförsäkrar en långsiktighet inom ramen för allt kommunövergripande vattensamarbete. Det skulle säkra de uppgifter som behövs för att leverera nödvändiga uppgifter till vattenmyndigheten. Läggs det ekonomiska ansvaret på kommunerna finns en risk

att övervakningen kan nedprioriteras i enskilda kommuner vilket skulle kunna innebära att tillförlitliga underlag för effektiva åtgärdsprogram saknas. Detta ställningstagande stöds även av Svenska Kommunförbundet som i ett cirkulär daterat 2004-08-19 rekommenderar att kommunerna tills vidare bör avvakta med engagemang till följd av ramdirektivet för vatten. Motivering är att finansiering för kommunala åtaganden inte är anvisad.

Med tanke på att samarbetet föreslås börja under år 2005 och några statliga medel för övervakning ännu inte avsatts föreslår förvaltningen att staden endast under år 2005 skjuter till medel motsvarande 36 800 kr för den föreslagna övervakningen samt projektledning. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har endast tillställts medel för det kommunövergripande samarbetet med Svealands kustvattenvårdsförbund, för övriga vattensamarbeten finns inga särskilda medel tillsatta. Kostnaden bör därför inte belasta nämndens budget.

Länsstyrelsen i Stockholms län och Vattenmyndigheten för norra Östersjön bör uppmanas att efter år 2005 överta ansvaret för att finansiera övervakningen i Edsviken. Då det åligger respektive kommun att ta ansvar för och bekosta nödvändiga åtgärder i den egna kommunen bör Stockholms stad även efter år 2005, kunna delfinansiera projektledningen i Edsvikens vattenvårdssamarbete.

Gatu- och fastighetsnämnden beslutade den 25 januari 2005 att som svar på remissen överlämna och anföra kontorets synpunkter.

Gatu- och fastighetskontorets tjänsteutlåtande daterat den 10 december 2004 har i huvudsak följande lydelse.

Bakgrund

Sollentuna kommun har remitterat rubricerat ärende till kommunstyrelsen varefter kommunstyrelsen överlämnat ärendet till Gatu- och fastighetsnämnden, Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Stockholm Vatten och Stadsledningskontoret för synpunkter senast den 28 januari 2005.

Hösten 2003 startade ett informellt samarbete på tjänstemannanivå kring vattenvärden i Edsvikens avrinningsområde mellan rubricerat kommuner/städer och Länsstyrelsen i Stockholms län. Samarbetet bygger på intentionerna i EG's ramdirektiv för vattenförvaltning och utgår från avrinningsområdet som administrativ gräns. Syftet med samarbetet är att komma tillrätta med den svåra miljösituationen i Edsviken, som är en tröskelvik med förbindelse mot Värtan och skärgården, genom att sammanställa tillgängliga kunskaper om vattenmiljön. Därefter med dessa som grund ta fram ett flerårigt handlingsprogram med åtgärdsförslag, prioriteringar och kostnadsuppskattningar.

Miljöbelastningen till Edsviken kommer i huvudsak från urbana ytor, tätbebyggda Centrumområden och trafikmiljöer via ett antal dagvattenutsläpp. Samarbetet har hittills varit inriktat på att ta fram ett gemensamt miljökontrollprogram som är tänkt att genomföras med start år 2005. Projektet föreslås i ett första skede pågå i tre år, 2005–2007 och därefter görs en utvärdering.

I projektbeskrivningen framgår att syftena med arbetet är att ha uppsikt över miljö kvalitetsutveckling genom det miljökontrollprogram som tagits fram på tjänstemannanivå av intressenter. Programmet avses åtföljas av ett åtgärdsprogram med prioriterade åtgärdsförslag. För de prioriterade åtgärder som tas fram i detta vattenvårdssamarbete svarar respektive kommun för såväl genomförandet som finansiering.

De föreslagna gemensamma åtaganden för att bedriva miljökontroll innebär att kostnader ska fördelas på parterna enligt en kostnadsfördelningsmodell som bygger på att uppkomna kostnader fördelas mellan intressenterna på basis av ytandelar. Stadens andel av avrinningsområdet är 20% vilket innebär att stadens kostnader fördelas på ett miljökontrollprogram 20.000 kronor/ år och projektledning 16.800 kronor/ år under en treårsperiod med början år 2005. Totalsumman för stadens del blir alltså 36.800 kronor/ år under perioden 2005-2007. Sammantaget, dvs inklusive övriga berörda kommuner, har totalkostnaden för detta vattenvårdprojekt beräknats till 184.000 kronor per år.

Mot bakgrund av detta tycker Sollentuna kommun att det känns angeläget att formalisera samarbetet inom Edsvikens avrinningsområde.

Arbetsgruppen dvs det informella samarbetet på tjänstemannanivå vill nu föreslå att berörda kommuner inom avrinningsområdet, beslutar följande.

- Samarbetet inom Edsvikens avrinningsområde i enlighet med bilagda projektbeskrivning och projektdirektiv godkänds.
- Projektets budget godkänds.
- Kostnadsfördelningsprincipen godkänds.

Kontorets synpunkter

Kontoret instämmer att det ligger i tiden att ta upp samarbetsformer som är förenligt med EG's direktiv för vattenförvaltning. Kontoret instämmer i samarbetsformen men föreslår att man först inom staden reder ut vilken förvaltning/bolag som skall medverka i att ta fram ett gemensamt miljökontrollprogram för Edsviken.

Därefter finns förutsättningar för att ta upp diskussioner för att formalisera ett kommunövergripande vattenvårdssamarbete med fastlagd projektorganisation, budget och förslagsvis en kostnadsfördelningsprincip som föreslås i aktuell projektbeskrivning. Med anledning av kontorets markägarroll så förutsätter kontoret att i den fortsatta verksamheten få ta del av resultaten avseende aktuellt miljöövervakning samt vilka åtgärder som kommer att föreslås.

Styrelsen för **Stockholm Vatten AB** har inte haft möjlighet att ta ställning till remissen. Däremot har bolaget i ett yttrande den 13 januari 2005 svarat. Yttrandet har i huvudsak följande lydelse.

Bakgrund

Edsviken är en djup, trösklad vik i förbindelse med Lilla Värtan. Vattnet är vanligen starkt skiktat och bottenvattnet är i allmänhet syrefritt, ofta med höga halter svavelväte. Som en effekt av syrebristen kan fosforinnehållet vara mycket stort.

Ytvattnet är relativt näringsrikt med i de senaste provtagningarna fosfor- och kvävehalter av samma storleksordning som i övriga delar av innerskärgården. Siktdjupet har efter 1995 varit relativt stort, 3-6 m i juli-augusti. Badvattenkvaliteten bedöms som god. Bakterietalen har varit låga och besvärande algbloomingar har inte förekommit åtminstone sedan 1996.

Pga låga syrehalter saknas bottendjur under ca 4 m djup. Fiskdöd har förekommit vid flera tillfällen i den innersta delen av viken.

Tillrinningsområdet, ca 60 km², delas av Sollentuna (33 %), Danderyd (26 %), Stockholm (20 %), Järfälla (14 %), Solna (5 %) och Sundbyberg (2 %). Ungefär hälften av området upptas av bebyggelse. Det största vattendraget är Igelbäcken, som rinner genom Järfälla, Stockholm, Sundbyberg och Solna. Ett stort tillflöde kommer via Järva dagvattentunnel som avvattnar Kista, Husby och Akalla inom Stockholms kommun.

Ärendet

Ett informellt samarbete mellan de kommuner som delar tillrinningsområdet startade hösten 2003, med medverkan även av Länsstyrelsen i Stockholms Län, Riksmuséet och Stockholm Vatten.

Sollentuna kommun har föreslagit att samarbetet formaliseras genom politiskt beslut. De parter som föreslås ingå är kommunerna inom tillrinningsområdet med samma kostnadsfördelning som andel av tillrinningsområdet.

Samarbetets huvudsyften är att 1) övervaka miljökvaliteten, 2) upprätta åtgärdsprogram med prioriteringar, 3) samla och sprida kunskap om vattenmiljön, 4) inspirera och stödja vattenvårdsinitiativ i samhället. Det övergripande målet är att Edsviken ska uppnå god ekologisk och kemisk status senast 2015.

Projektet föreslås i ett första skede pågå i tre år, 2005-2007, varefter utvärdering ska ske.

Löpande arbete organiseras med styrgrupp med en tjänsteman från var kommun, samt adjungerade experter. Projektledare/samordnare utses med uppgift att ta fram beslutsunderlag mm samt för att administrera projektmöten och ekonomi. Länsstyrelsen föreslås ingå i samarbetet som adjungerad. Det pågående samarbetet kring Igelbäcken föreslås på sikt inlemmas i Edsvikens vattenvårdssamarbete.

Parterna åtar sig att:

- bedriva miljökontroll enligt antaget program för Edsviken med kostnader fördelade enligt överenskommen princip;
- gemensamt ta fram måldokument, åtgärdsprogram med prioriteringar samt översiktligt underlag för planerade anläggningar med avseende på effekt och systemval;
- för prioriterade åtgärder, som tagits fram i vattenvårdssamarbetet, svara för såväl genomförande som finansiering.

Stockholm Vattens synpunkter

Stockholm Vatten ser positivt på förslaget till samarbete inom Edsvikens avrinningsområde, vilket stämmer väl överens både med vattendirektivets intentioner och med det sätt på vilket mycket av vattenvårdsarbetet sedan länge bedrivits i Stockholm med samsamarbetsgrupper för Igelbäckens, Bällstaåns och Tyresåns avrinningsområden.

En fråga är naturligtvis hur avrinningsområdena ska begränsas. Edsviken är en del av Svealands kustvatten, och ingår därför i det samarbete som bedrivs inom ramen för Svealands kustvattenvårdsförbund, som även det arbetar med avrinningsområden. I andra änden av skalan finns inom Edsvikens avrinningsområde det avrinningsområde som tillhör Igelbäcken med sin egen samsamarbetsgrupp.

Edsviken är geografiskt väl avgränsad och hydrologiskt så pass avskild från utanförliggande vattenområden att det är meningsfullt att se den som ett eget vattenområde med sina speciella problem. Antalet kommuner, som ingår i det föreslagna samarbetet, är inte större än att ett effektivt samarbete kan bedrivas utan alltför omfattande administration. Med erfarenheter från andra samsamarbetsgrupper anser Stockholm Vatten att det finns goda förutsättningar att arbetet ska kunna ge resultat.

Stockholm Vatten kan delta i ett framtida formellt samarbete som adjungerad expert när det gäller vattenmiljöfrågor, ungefär på samma sätt som i det hittillsvarande informella samarbetet. Stockholm Vatten deltar också i Igelbäcksggruppen, där bolaget har utfört huvuddelen av vattenprovtagningarna och analyserna och även ansvarat för utvärdering och rapportering. Detta arbete kommer att fortsätta under överskådlig tid, närmast med månadsvisa provtagningar i Igelbäckens mynning under 2005 och, sannolikt, provtagningar vid flera punkter efter bäckens lopp under 2006.

Stockholm Vatten har också en annan roll i samarbetet genom ansvaret för Järva dagvattentunnel som avleder dagvatten från Kista-Akalla. I tillståndet att släppa ut dagvatten till Edsviken ingår skyldighet att ta prover både av vattnet från tunneln och i sedimenten i den del av Edsviken där tunneln mynnar. Provtagningarna kan ses som en del av den allmänna miljöövervakningen i Edsviken och kan i framtiden eventuellt bättre harmoniseras med övrig miljöövervakning.

RESERVATIONER M.M.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Särkilt uttalande gjordes av Viviann Gunnarsson (mp), Jan Valeskog (s), Reine Meyer-Strömberg (s), Per Aldeborg (s), Gunnar Björkman (s) och Rolf Brattström (v) samt tjänstgörande ersättaren Mervi Mäkinen Andersson (s) enligt följande.

Förvaltningen av våra vattenområden regleras numera genom EG:s Vattendirektiv och de svenska lagar som införts och införs för att tillgodose direktivets krav. Denna lagstiftningen är dock bara ett yttre ramverk inom vilket arbete och mål regleras genom svenska politiska beslut. Dessa framgår av de av riksdagen fastställda miljökvalitetsmålen, vilka kommer att uppdateras och skärpas under 2005.

Arbetet med Edsvikens vattenområden liksom alla övriga vattenområden, vilka finns inom eller påverkas av Stockholms stad, ska därför också uppfylla de delmål som finns under miljökvalitetsmålet Levande sjöar och vattendrag. Dessa delmål innebär bl.a. att senast år 2005 ska åtgärdsprogram finnas för särskilt värdefulla natur- och kulturmiljöer i eller i anslutning till sjöar och vattendrag. Åtgärdsprogram ska också finnas senast år 2005 för restaurering av skyddsvärda vattendrag eller sådana vattendrag som efter åtgärder har förutsättningar att bli skyddsvärda. Senast år 2010 ska 25% av dessa vattendrag ha restaurerats. Dessutom ska år 2005 åtgärdsprogram finnas och ha inletts för de hotade arter och fiskstammar som har behov av riktade åtgärder.